

Aure kommune

Aure, mars 2016

Til innbyggerne i Aure kommune

FOLKEAVSTEMMING OM FRAMTIDIG KOMMUNESTRUKTUR 25. APRIL

Du som innbygger i Aure kommune inviteres og oppfordres til å delta på en folkeavstemming om valg av framtidig kommunestruktur den 25. april. Alle over 16 år, eller de som fyller 16 i løpet av 2016 er stemmeberettiget. Stemmesteder er Aure rådhus, Skarsøya grendahus og Leira skole. Det kan forhåndsstemmes ved Aure rådhus og biblioteket på Tustna i åpningstida fra og med 4. april. Husk å ta med legitimasjon!

Dette er en *rådgivende* folkeavstemming, der du blir stilt to spørsmål.

Først bes du om å krysse av om du ønsker kommunesammenslåing eller ikke:

Spørsmål 1 (sett ett X):

Etter din mening, bør Aure bestå som egen kommune etter 2020, eller bør kommunen slås sammen med andre kommuner?

☐	Jeg mener at Aure kommune bør bestå som egen kommune
☐	Jeg mener at Aure kommune bør slå seg sammen med andre kommuner

Deretter blir du bedt om å krysse av for sammenslåingsalternativ. Dette *kan* du gjøre uavhengig av hva du har krysset av for i spørsmål 1. Dersom det blir flertall for kommunesammenslåing (spørsmål 1) blir resultatet av spørsmål 2 av betydning.

Spørsmål 2 (sett ett X):

Hvis det blir flertall for sammenslåing, hvilket alternativ vil du da velge?

☐	Sammenslåing med en eller flere eller deler av følgende kommuner: <i>Hemne, Halså og Snillfjord</i>
☐	Sammenslåing med en eller flere eller deler av følgende kommuner: <i>Kristiansund, Averøy, Halså, Tingvoll og Gjemnes</i>

Dette er de sentrale målene for kommunereformen:

- Bærekraftig og økonomisk robust kommune
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Gode og likeverdige tjenester
- Styrket lokaldemokrati

Det er utarbeidet to intensjonsavtaler, en for hver av sammenslåingsalternativene. I tillegg har Telemarkforskning på oppdrag fra kommunene på Nordmøre laget en omfattende utredning av pluser og minuser knyttet til ulike sammenslåingsalternativ. Vi kan ikke sende ut all denne informasjonen, men henvise til kommunens nettsider <http://www.aure.kommune.no/politikk/kommunereformen>. Noe kan også hentes ut i papirform på rådhuset.

Brosjyren du holder i handa inneholder kun et utdrag av den informasjonen som du kan finne på nettsidene, en svært begrenset oppsummering av fakta, problemstillinger og usikkerhetsmomenter sett opp mot de nevnte sentrale målsetningene. Det finnes ingen fasit her, og vi vil derfor være forsiktig med å antyde hva som er fordeler og hva som ulemper ved ulike alternativ – det må det være opp til den enkelte innbygger å avgjøre.

Alternativ 1 Kommunesammenslåing med Hemne, Halså og Snillfjord

Bærekraftig og robust kommune?	<ul style="list-style-type: none"> Telemarkforskning sier i sin tilleggsrapport til delrapport 2 om økonomi, at dette alternativet scorer nest best av de 15 ulike alternativene som er vurdert God statlig økonomisk engangsstøtte gjennom kommunereformen (45 millioner, 4,8 % av brutto driftsinntekter) Relativt stor effektiviseringsgevinst både på administrasjon og tjenesteproduksjon Vekst (2,1 %) av kommunens frie inntekter i 15 år etter sammenslåingen, men deretter nedgang (-3,4 %). Effektiviseringsgevinst må hentes ut innen 15 år. Arbeidsgiveravgiften er lik i de fire kommunene, og videreføres i den nye på laveste nivå, 6,4 % Intensjonsavtalen: Nivå på kommunale avgifter harmoniseres ved en evt. kommunesammenslåing (ulikt nivå i kommunene i dag). Det er ulik praksis på utskrivning av eiendomsskatt i kommunene i dag. Eiendomsskatt på verker og bruk videreføres. Eiendomsskatt på bolig / fritidseiendom og næringsseiendom vurderes av fellesnemnda
Helhetlig og god samfunnsutvikling?	<ul style="list-style-type: none"> Telemarkforskning vurderer at en sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler I følge SSB forventes noe befolkningsvekst, fra ca. 10.300 til 11.000 innen 2040, men hvor sikkert er det? Uansett vil det fortsatt være en liten kommune Kyrksæterøra blir kommunesenter i en ny kommune. Her samles sentraladministrasjon og ledelse Store avstander fra øst til vest, og fra Kyrksæterøra og ut til dagens kommunesentre. Men hva er akseptabel avstand, og hva betyr avstander for deg? Telemarkforskning skriver at den nye kommunen vil ha lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Er vi enige i det? Gjennom intensjonsavtalen tar den nye kommunen mål av seg til å bli en av de mest attraktive bo-, nærings- og arbeidsmarkedskommunene i regionen. Sterke sider ved dagens kommuner skal underbygges og videreutvikles. Videreutvikle Tjeldbergodden, etablere kompetansesenter for prosessindustri, tilrettelegge for ny bolig- og næringsutvikling i alle deler av kommunen er noen av målsetningene i intensjonsavtalen. Kommunen vil videre være en pådriver for å få gjennomført samferdselsprosjekter til/fra og innad i den nye kommunen
Gode og likeverdige tjenester?	<ul style="list-style-type: none"> Dette alternativet scorer høyt i Telemarkforskningens utredning når det gjelder tjenestetilbud. Økonomisk soliditet og relativt stor effektivitetsgevinst gir et godt grunnlag for gode tjenester. Sammenslåing vil føre til positive endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse I intensjonsavtalen framheves at basistjenester (tjenester som skole, barnehage, pleie og omsorg) skal lokaliseres der folk bor, dvs. som i dag, mens forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse skal samles i større fagmiljø, fortrinnsvis med en lokalisasjon, fordelt på de fire rådhusene Nye tekniske, digitale løsninger vil i økende grad prege den kommunale hverdagen og tjenestene, og slik kompensere for økt reiseavstand. Alle dagens servicekontor/-sentre skal opprettholdes.
Styrket lokaldemokrati?	<ul style="list-style-type: none"> Kommunen er fortsatt liten. Det vil derfor fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid. Sammenslåing vil i liten grad medføre nye oppgaver til kommunen – dette vil i så fall medføre økt interkommunalt samarbeid Politisk organisering etter formannskapsmodellen. Kommunestyret i den nye kommunen skal være større enn det største kommunestyret i dag, for å sikre god representasjon. Fellesnemnda utreder politisk struktur. For å høre og systematisere lokale interesser og innspill kan det vurderes å etablere grendeutvalg som blir høringsinstans for saker som lokalmiljøet er opptatt av. Fellesnemnda utreder nærmere
Annet	<ul style="list-style-type: none"> Kommunevåpen og kommunenavn skal utredes av en navnekomite, med representanter oppnevnt av de tidligere kommunene Det er sterke signaler på at Snillfjord kommune kan komme til å bli delt i tre, slik at bare en liten del vil slutte seg til de tre andre kommunene Dersom dagens fylker erstattes av større regioner vil den nye kommunen tilhøre en midtnorsk region med Trøndelag. Dersom fylkene består, tar den nye kommunen stilling til fylkestilhørighet etter at innbyggerne er hørt. Fylkestilhørighet vil påvirke interkommunale samarbeidsløsninger Oppsigelsesvern for ansatte i fire år etter sammenslåingstidspunktet

Alternativ 2 Kommunesammenslåing med Kristiansund, Averøy, Halså, Tingvoll og Gjemnes

Bærekraftig og robust kommune?	<ul style="list-style-type: none"> Den statlige økonomiske engangsstøtten gjennom komm.reformen utgjør ca. 75 mill. (2,4 % av br. driftsinntekter). Noe effektiviseringsgevinst både på administrasjon og tjenesteproduksjon Beskjeden vekst (0,4 %) av kommunens frie inntekter i de første 15 år etter sammenslåingen, deretter nedgang (-2,0 %). Effektiviseringsgevinst må hentes ut innen 15 år. Arbeidsgiveravgiften er forskjellig i kommunene. Mens Aure og har laveste sats på 6,4 %, har Kristiansund høyeste sats på 14,1 %. Den nye kommunen vil sannsynligvis få høyeste sats, men dagens differensierte avgift kan opprettholdes fram til regelverket revideres i 2021. Intensjonsavtalen: Nivå på kommunale avgifter harmoniseres ved en evt. kommunesammenslåing (ulikt nivå i kommunene i dag). Den nye kommunen vil få eiendomsskatt på boliger, fritidsboliger, næringsseiendommer, verker og bruk. Kommunen vil arbeide for å få laveste sats på arbeidsgiveravgift, evt. få til en differensiering innad i kommunen
--------------------------------	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Helhetlig og god samfunnsutvikling?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Den nye kommunen blir en <i>stor kommune</i> med et befolkningsgrunnlag på over 41.100, og det forventes å stige mot nærmere 50.000 i 2040. ▪ En ny stor kommune vil ha <i>kapasitet og kompetanse</i> til å håndtere oppgaver selv, ha mindre behov for interkommunale ordninger. Kommunen vil evne å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler, og ha større tyngde i regionale og nasjonale spørsmål. En stemme som høres? ▪ Kommunen vil ha variert næringsstruktur, men hva vil nedgang i oljebransjen bety i framtida? ▪ Kristiansund blir kommunesenter i den nye kommunen. Her samles rådmann, ordfører, stab og andre tjenester som naturlig tilhører sentraladministrasjonen ▪ Kristiansund har stor innpendling fra kommunene rundt. Men dagens kommuner er ikke i samme bo- og arbeidsmarkedsregion. ▪ <i>Store avstander</i> innad i kommunen, og flere fergesamband. Men hva er akseptabel avstand, og hva betyr avstander for deg? ▪ Gjennom intensjonsavtalen pekes det på Halsafjordprosjektet E39 som det viktigste <i>samferdselsprosjektet</i> for Nordmøres videre utvikling. Kommunen vil også være pådriver for andre prosjekt, bl.a. fergeforbindelse Kjørsvikbugen-Laksåvika og Talgsjøtunnelen ▪ Den nye kommunen vil blant annet etablere regionalt senter for helseinnovasjon og samhandling, kompetanse på grønn energi, et slagkraftig høyskole- og universitetstilbud og et nytt opera- og kulturhus for hele regionen
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Gode og likeverdige tjenester?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alternativ 2 i Telemarkforsknings rapport (omfatter også Smøla) scorer høyt på kriteriet tjenestetilbud, hovedsakelig på grunn av stort befolkningsgrunnlag, og derav relevant kompetanse og kapasitet, samt lite behov for interkommunale samarbeidsordninger. ▪ I <i>intensjonsavtalen</i> framheves at tjenester som innbyggerne bruker ofte (f.eks. skole, barnehage, pleie og omsorg) skal opprettholdes med god kvalitet nær brukerne. Ikke stedsavhengige fagmiljøer fordeles mellom de tidligere kommunesentrene. Det vil også arbeides aktivt for å få nye offentlige kompetansearbeidsplasser. ▪ Alle dagens <i>servicekontor</i> skal opprettholdes. ▪ Nærmere fordeling og organisering av tjenester går fram av vedlegg til intensjonsavtalen
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Styrket lokaldemokrati?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ En stor kommune vil kunne håndtere de fleste oppgavene selv, og redusere behovet for interkommunalt samarbeid, slik at de aller fleste <i>beslutninger kan tas i kommunestyret</i> ▪ Kommunen vil kunne ha kapasitet til å ta på seg <i>nye oppgaver</i>? ▪ Sammenslåing vil kunne medføre flere partier å velge mellom, flere valgmuligheter for engasjement i frivillige lag og organisasjoner – bedre <i>muligheter for innbyggermedvirkning</i>? ▪ I følge intensjonsavtalen skal kommunestyret ha mellom 55 og 60 representanter. Partiene oppfordres til å nominere kandidater fra alle deler av kommunen for å få <i>geografisk representasjon</i> i kommunestyret. Vil Aures stemme bli hørt? ▪ Intensjonsavtalen sier videre at det bør etableres lokale utvalg for å fremme lokalområdenes interesser. Fellesnemnda utreder dette nærmere
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Annet</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dersom vedtak om kommunesammenslåing nedsetter kommunene en felles komite som får ansvar for å utrede <i>kommunevåpen og kommunenavn</i> ▪ Ingen ansatte skal sies opp som direkte følge av kommunesammenslåingen

Alternativ 3 Aure består som egen kommune

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Bærekraftig og robust kommune?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aure kommune har god økonomi, med høyere inntekter og mer penger på bok enn nabokommunene, og positive driftsresultat i flere år ▪ <i>Eiendomsskatt</i> for verker og bruk utgjør totalt 26 mill., etter at ca. 10 mill. fra Tjeldbergodden-samarbeidet er fordelt til Hitra / Hemne. Hvor lenge får vi beholde disse inntektene? ▪ Arbeidsgiveravgift på 6,4 %. Og de kommunale avgiftene er blant de laveste i landet ▪ Moderat lånegjeld (men raskt økende) ▪ Kommunen driver dyrt, fordi vi har råd til det? Det finnes et klart innsparingspotensial ▪ <i>Inndelingstilskuddet</i> (23 mill. årlig) fra siste kommunesammenslåing trappes gradvis ned til null f.o.m 2021 og er helt borte fra 2026. ▪ Usikkerhet knyttet til befolkningsutvikling og framtidig inntektssystem. Hvordan vil myndighetene i framtida forholde seg til småkommuner som sier nei til kommunesammenslåing?
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Helhetlig og god samfunnsutvikling?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Negative <i>befolkningsutviklingen</i> flatet ut etter 2006. Nå tilsier prognosene svak økning de neste 10 åra, men kan vi tro på det? Lave fødselstall og høy snittalder pr. i dag, og svak befolkningsnedgang i 2014 og 2015 ▪ Myndighetene mener at en kommune bør ha 15-20.000 innbyggere for å være «<i>tilstrekkelig robust</i>» som samfunnsutvikler. Hvordan skal stemmen til 3500 innbyggere i Aure bli hørt? ▪ Antall arbeidsplasser i Aure har gått ned med 8,3 % siste 5 år ▪ Telemarkforskning skriver i delrapport 1: «<i>Aure har relativt mye næringsliv i nedgangsbransjer og relativt lite i oppgangsbransjer (...). De strukturelle forholdene for vekst har vært blant de 50 svakeste av alle de 428 kommunene i Norge. Aure har i tillegg hatt svakere næringsutvikling enn de strukturelle forholdene skulle tilsi.</i>» ▪ Samtidig muligheter for videre næringsutvikling (Tjeldbergodden, Taftøyan, Fættan, Kjelklia) ▪ Aure ligger på 283. plass av alle landets kommuner når det gjelder bostedsattraktivitet (Telemarkforskning, delrapport 1). På den annen side føler innbyggerne i Aure sterk tilhørighet til kommunen, og Aure er attraktiv som hyttekommune, den største hyttekommunen i fylket.

Gode og likeverdige tjenester?	<ul style="list-style-type: none"> Aure har god økonomi, noe som medfører handlingsrom og mulighet til å yte desentraliserte tjenester av høy kvalitet. Kommunen scorer også høyt på brukerundersøkelser Det er nærhet mellom bruker og beslutningstaker, og høy andel ansatte med fagutdanning Kostra-tall viser at vi driver dyrt, og kommunen er 15 % dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. Ressursbruken kan vitne om høy kvalitet på tjenestene, men kan også skyldes ulønnsom drift Kommunebarometeret (en sammenligning av landets kommuner basert på 123 nøkkeltall): Aure er best i fylket på pleie og omsorgstjenester, og en av de beste på barnehage. Men høyt kostnadsnivå gjør at kommunen totalt sett havner på 361. plass av landets kommuner Aure er avhengig av interkommunalt samarbeid, pr. i dag 36 ulike samarbeidsordninger Små fagmiljø, sårbare kompetanseressurser, og rekrutteringsutfordringer på flere områder. Hvordan vil mulighetene for rekruttering bli i framtida? Og hvordan skal vi takle eldrebølgen?
Styrket lokaldemokrati?	<ul style="list-style-type: none"> Lokaldemokratiet fungerer bra (politikernes egen vurdering i intervju med Telemarkforskning). God geografisk representasjon på de folkevalgte. Politikerne har god lokalkunnskap, og det kort vei mellom innbyggerne og de som styrer Samtidig viser en SWOT-analyse gjennomført blant kommunestyremedlemmene at det politiske engasjementet er lavt, og det kan være vanskelig å rekruttere til politiske verv. Små administrative miljø kan gi dårligere grunnlag for politiske beslutninger Politiske habilitetsutfordringer er en kjent sak i små kommuner. Samtidig kan det være en fare for at grendepolitikken blir mer framtrødende enn de overordnede visjonene og strategiene Aure kommune er avhengig av interkommunale ordninger, der beslutninger tas utenfor kommunestyresalen. Kommunen er samtidig for liten til å få tillagt nye oppgaver. Kan det stilles spørsmål om hvor sterkt lokaldemokratiet i Aure i realiteten er?
Annet	<p>En del vanlige spørsmål som innbyggerne i Aure lurer på, men som det ikke finnes noe fasitsvar på:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hvorfor skal Aure slå seg sammen med kommuner som er dårligere økonomisk stilt enn oss? Kan vi bestå som egen kommune dersom eiendomsskatteinntektene forsvinner, evt. hvor lenge? Hva skjer dersom nabokommunene slår seg sammen, og Aure blir stående alene igjen som liten?

Det er tre alternativer å velge mellom; kommunesammenslåing nordover eller sørover eller å bestå som egen kommune. Alle alternativ har sine positive og negative sider.

Det som kan være viktig å merke seg, er at å bestå som egen kommune ikke er det samme som ingen endring. Samfunnet er i stadig endring, og Aure må tilpasse seg endringene, enten som en egen liten kommune, eller som en del av en større. De overordnede spørsmålene vi innbyggerne må stille oss selv, og prøve å finne svar på, er blant annet disse:

- Er vi best tjent med å være liten eller stor når Nordmøre, Midt-Norge, landet og verden for øvrig formes og endres i åra framover? På hvilken måte skal vi få innflytelse?
- Hvordan vil den økonomiske situasjonen i landet og i kommunene utvikle seg de nærmeste tiåra, og hvilken betydning vil det ha for kommunestrukturen?
- Hvor vil den sterkeste veksten og utviklingen finne skjeb?

Disse og andre spørsmål kan drøftes videre på tre folkemøter som Aure kommune skal gjennomføre i april:

Skarsøya grendahus:	7. april kl. 1900
Leira forsamlingshus:	13. april kl. 1900
Aure Arena (kultursalen):	14. april kl. 1900

I tillegg vil det arrangeres informasjonsmøter for ungdom 16 – 20 år i samarbeid med skolene og i regi av ungdomsrådet i Aure kommune. Møtedatoer er ikke avklart når denne informasjonsfolderen går i trykken. Aure kommune vil kunngjøre møtene via nettsider og sosiale media.

Velkommen til folkemøter, og lykke til med valget 25. april!

Hilsen Aure kommune